Архітектурно-планувальна організація будівель театрів на прикладі м. Суми

Програма дослідження

Мета дослідження	Дослідити та проаналізувати фактори, які потребують врахування для проектування театральних споруд, дослідити історичні архітектурні рішення, виявити аналіз реального прикладу, їхніх конструктивних та просторових особливостей, на основі аналіз запропонувати їх адаптувати до сучасних вимог
Об'єкт дослідження	Театральні споруди, культурно-мистецькі споруди, заклади сценічного мистецтва, громадські будівлі культурного призначення, сценічно-театральні комплекси
Предмет дослідження	Прийоми та засоби архітектурно-планувальної організації театральних споруд
Задачі дослідження	• Визначити особливості театральних споруд; • Виявити передумови розвитку; • Визначити архітектурних підходів до проектування театрів у різних країнах; • Дослідити експозицію архітектурних цілі; • Проаналізувати сучасні тенденції та інноваційні концепції; • Провести аналіз нормативних документів щодо проектування будівель громадського призначення; • Визначити види будівель громадського призначення; • Особливості планувального рішення театральних споруд.

Розділ I Типологічний аналіз театральних споруд

ТИПОЛОГІЯ І КЛАСИФІКАЦІЯ ТЕАТРАЛЬНИХ СПОРУД

ЗА ФУНКЦІОНАЛЬНИМ ПРИЗНАЧЕННЯМ
- Драматичні театри
- Оперні театри
- Балетні театри
- Музичні театри
- Ляльові театри
- Естрадні театри
- Мультифункціональні театри

ЗА ВІСТКІСТЮ ЗАЛУ
- Малі — до 300 місць.
- Середні — 300–800 місць.
- Великі — понад 800 місць.

ЗА РОЗТАШУВАННЯМ
- Окремо розташовані будівлі
- Інтегровані в культурні комплекси
- Театри під відкритим небом

ЗА ТИПОМ СЦЕНИ
- Італійський тип (рамкова/просценіум) — традиційний подіум з аркою, глядачі сидять перед сценою.
- Арена (амфітеатр) — сцена в центрі, глядачі з усіх боків.
- Трансформовані сцени — дозволяють змінювати простір (сцена-глядацька зона).
- "Коробка коробки" (black box) — універсальний простір з гнучким плануванням.
- Сцена на відкритому повітрі — глядацьки-архітектурні театри (наприклад, грецький театр).

Розділ II Архітектурно-планувальне вирішення театральних споруд

Прийоми Композиційно-планувальної Організації Театральних Споруд

Зал	Опис	Схема
Прямокутний зал	Сцена відокремлена порталом, зала підсиено-подібна, наукова система	
Арена/ігор	Сцена по центру, глядачі навколо	
Театр трансформер	Гнучка, планування сцени й залу, воздушні середовища	
Театр-студія	«Чорна коробка», лаконічна конструкція, сцена в будь-якому місці	

Розділ III Архітектурно-особливості театрів України

Архітектурні особливості театрів України

Загальна роль Театру
Театри — архітектурні та культурні символи міст.
Досить стандартні, формально-композиційні
Складання просторової форми у сучасному фасадному

Регіональні особливості
Західна Україна
Європейський вплив (ренесанс, барокко) поєднується з національними елементами
Центр і Схід України
Конструктивізм, модернізм, брутальні форми, вплив сталінського ампіру
Південь України
Легкість, відкритість, вплив на середовище
Гірський і степовий регіони

Історичні канони
Класицизм
Ампір
Модерн
Конструктивізм
Сучасні тенденції

Сучасні тенденції
Мінімалізм
Адаптивність
Екологічність
Цифрові технології
Гібридні простори

Передумови виникнення театру

Вид передумови	Значення
Соціальні	• **Релігійні обряди та ритуали:** - Театр виникав із релігійних дійств, наприклад, культ Діоніса в Греції. - Обрядові сліди, такі й адаптачні елементи потребували спеціальних просторів.
Культурні	• **Розвиток драматургії:** - Поява драматургів театр стимулювала потребу в спеціальних майданчиках для їх виконання. • **Вплив традицій:** - Театральні форми залежали від національних традицій: - Античні амфітеатри; - Середньовічні вертепні сцени; - Японські театри Но;
Архітектурні та Технічні	• **Технічні можливості:** - Розвиток акустичних знань, створюємо масштабних споруд, наприклад, Колізею • **Акустика:** - Архітектурні рішення забезпечували мовне звучання голосів і музики.
Естетичні	• **Формування стилів та форм:** - Театри стають естетичними центрами міст. - Служили важливим елементом міської архітектури.
Економічні	• **Покровительство меценатів:** - Будівництво театрів фінансувалося заможної громадянами чи державою,

Розділ I Еволюція розвитку театральних будівель і споруд

Етапи Розвитку Театральної Архітектури

Період	Особливості
Античність	• **Ключова форма – амфітеатр** із круглою сценою. - Використання природного рельєфу для створення чудової акустики. - Приклади: амфітеатри Стародавньої Греції та Колізей у Римі.
Ренесанс	• Відродження античних принципів театральної архітектури. - Театр Олімпіко (Андреа Палладіо) зі сценою екседру. - Додавання залів, авансцени і елементів для створення ілюзійного простору.
XVIII-XIX століття	• Панорамна пластика: перехід і багатерусвими локаціями. - Пересувна сцена - прототип монументальної архітектури і механізованої сценою.
Сучасність	• **Орієнтація на багатофункціональність і комфорт.** - Інтеграція новітніх технологій VR, автоматизація сцен, мінімалістичний дизайн.

Розділ II Інклюзивність та ергономіка у сучасному театральному проектуванні

Інклюзивність та ергономіка у сучасному театральному проектуванні

Забезпечують безбар'єрність, комфорт та рівний доступ усіх відвідувачів до всіх зон театру

Просторова доступність
- Бібліотеки пандус та ескалатор
- Пандуси, ліфти, підйомники
- Лотчка та дрсоьуна навігація

Функціональна організація
- Доступні входи-сутуи та фойє
- Зручно сполучення публічних і службових зон
- Рівний доступ до всіх основних приміщень

Гнадацький комфорт
- Місця для маломобільних груп у залі
- Ергономічні крісла та оптимальні відстані між рядами
- Якісний огляд сцени з будь-якої точки

Санітарно-гігієнічні умови
- Контроль вологості та чистоті зали
- Акустичне сушіння та фрреш зали
- Системи допомоги для людей з порушенням слуху

Безпека та евакуація
- Доступні самкуати на кожному ярусі
- Відчиняються перемітними для МГН
- Зручні маршрути перерушення

Розділ IV Інновацій та технологій в проектуванні та експлуатації театральних будівель

Інноваційні Технології в проектуванні та експлуатації Театральних Будівель

Сучасне звукове обладнання	**Сучасне звукове обладнання**
автоматичні кнопки/ручки - встановлюються на сцені, дозволяють керувати рухомими елементами сценічного простору	звукосистема дозволяє створювати ефекти, які сприяють занурюванню глядачів у сценічне середовище
Сучасне звукове обладнання	**Сучасне звукове обладнання**
автоматичний сценічний освітлювач - СО - пристрої, що автоматично керують декораціями, світлом, звуком, рухомими елементами сцени	пультовий контролер - пристрій, що дозволяє керувати всіма системами сцени (світлом, звуком, рухомими елементами) з одного пульта
Сучасне звукове обладнання	**Сучасне звукове обладнання**
інформаційні системи - дозволяють дистанційно керувати сценічним обладнанням, наприклад, через мобільний пристрій	сценічний інтерфейс - пристрій, що дозволяє інтегрувати різне сценічне обладнання в єдину систему
Сучасне звукове обладнання	**Сучасне звукове обладнання**
системи контролю - дозволяють моніторити стан обладнання, попереджати про можливі несправності	інтелектуальні системи освітлення - дозволяють керувати світлом, автоматично регулювати яскравість, колір та напрямок світла

Розділ IV Театр як багатофункціональний культурний хаб у сучасному місті

Театр-твердиня: монументальна архітектура, що нагадує фортецю	Гетерогенна вистава, колаборація, гнучкі простори, фестивальність
Інтермедіальність і гібридизація: поєднання різних форм мистецтва (театр, кіно, музика, танцю)	Інформаційна: вплив на сцену, інформаційні канали
Інформаційна: вплив на сцену, інформаційні канали	Інформаційна: вплив на сцену, інформаційні канали
Інформаційна: вплив на сцену, інформаційні канали	Інформаційна: вплив на сцену, інформаційні канали
Гібрид: фотографія, інтермедіальність, гіперреалізм	Інформаційна: вплив на сцену, інформаційні канали
Гібрид: фотографія, інтермедіальність, гіперреалізм	Інформаційна: вплив на сцену, інформаційні канали

Розділ IV Соціокультурні фактори, що впливають на архітектуру сучасного театру

Соціокультурні фактори, що впливають на Архітектуру сучасного театру

Інформаційна: вплив на сцену, інформаційні канали	Інформаційна: вплив на сцену, інформаційні канали
Інформаційна: вплив на сцену, інформаційні канали	Інформаційна: вплив на сцену, інформаційні канали
Інформаційна: вплив на сцену, інформаційні канали	Інформаційна: вплив на сцену, інформаційні канали
Інформаційна: вплив на сцену, інформаційні канали	Інформаційна: вплив на сцену, інформаційні канали
Інформаційна: вплив на сцену, інформаційні канали	Інформаційна: вплив на сцену, інформаційні канали

Розділ I Практика будівництва сучасних будівель театрів

Принципи Сучасного Театрального Проектування

Особливість	Значення	Приклад
Багатофункціональність	• Сучасні театри повинують кілька функцій: дискотеки, виставки, концерти, конференції. • Прагнуть перетворювати театри, щоб вони трансформувались залежно від потреб.	**Національний центр мистецтв імені Мариїнського** (Мариїнський театр, Київ) - поєднує оперний театр, балетний театр, концертний зал
Технологічні рішення	• Використання сучасних **матеріалів**: скла, бетону, металевих конструкцій. • Інтеграція **цифрових технологій**, VR технологій, систем доповненої реальності.	**Гранд-Опера в Марселі**, де застосовані масштабні трансформації сцени, VR-технологія, системи доповненої реальності
Акустичні рішення	• Велика увага звуку: досягається завдяки ретельній розробленій системі акустичних рішень. • Сучасні **мембранні** простелю форм, гарнихи кольорів, які створюють відчуття в кімнатній звукоарені.	**Гранд-Опера в Марселі** - сучасний театр, який поєднує високі технології з високим рівнем комфорту.
Сталий розвиток	• Управління ресурсами: енергоефективність, використання відновлюваних джерел енергії. • **Комфорт для глядачів**: забезпечення вільного доступу до всіх частин будівлі.	**Green Theatre** у Сингапурі, який має екологічний дизайн із системою сталого енергоспоживання.

Розділ III Характеристики та методи містобудівного розташування театральних будівель

Містобудівні Прийоми формування Театральних Споруд

Назва	Опис
Центрове розташування (історичне ядро міста)	• Театри як символи громадянської гордості та національного духу. • Національний академічний театр опери та балету України ім. Т. Шевченка, Київ.
Розташування в гарних місцях/ Міські пейзажі	• Театри розташовуються у зелених зонах — це створює гармонійне поєднання з природою. Це дає спокій, натхнення, натрапляє, дихає, натрапляє — Лісовий театр у Прагарському парку Сиднею
На перетині культурних та туристичних маршрутів	• Театри на «частині туристичних маршрутів» (наприклад, Сиднейський оперний театр, Гранд, Сьюрат, Нью-Йорк).
У новому житловому і діловому районах	• Театри як каталізатор розвитку нових територій. Вільшень, на колишньому заводському в житлово, 1962, Україна, Нетрадиціо — «Лісовий театр» Бетсі Фрасер
Відновлюючі та перебудовчі	• Театри-бізнес-ресурс, театр як «перла» частіть історичного ядра, відіграє відображення. Національна опера в Парижі, Дрезденська опера, Дрезденський фестиваль.

Генеральний план М 1:500

План 1 поверху М 1:200

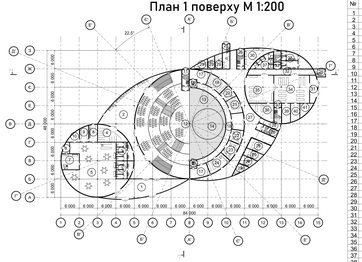

План 2 поверху М 1:200

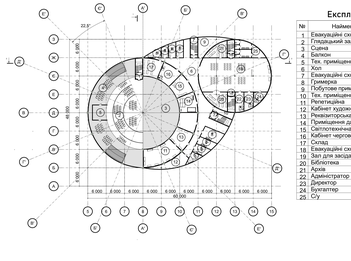

Експлікація 1 поверху

№	Наймнування	Площа м²
1	Вестибюль	100
2	Хол	220
3	Гардероб	28
4	Гардероб	40,5
5	Буфет	253
6	Евакуаційний вихід	6,8
7	Каса	29
8	Мийний цех	15
9	Склад	13,8
10	Завантажувальна	10
11	Евакуаційні сходи	16,3
12	Глядацька зала	481
13	Сцена	221
14	Поворотне коло	78
15	Апаратна звукосимкисера	5,5
16	Апаратна художника з світла	5,5
17	Закулісся	21,5
18	Коридор	16
19	Прасувальна	23
20	Пошивний цех	14,2
21	Пошивний цех	19,7
22	Гримерний цех жіночий	16,1
23	Гримерний цех чоловічий	20
24	Реквізиторська	26
25	Вхід в укриття	18
26	Евакуаційні сходи	14,3
27	Хол	150
28	Тех. приміщення	12
29	Гримерка	17
30	Приміщення для персоналу	34
31	Тех. вхід	20
32	Коридор	40
33	Евакуаційні сходи	13,5
34	Столярний цех	104
35	Бутафорний+малярний цех	81
36	Склад	33
37	Душова	27
38	Сту	40
39	Вентиляційна	17
40	Щитова	16
41	Котельна	12,8

План -1 поверху М 1:200

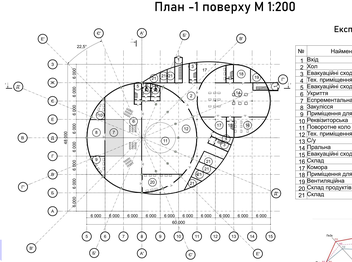

Експлікація 2 поверху

№	Наймнування	Площа м²
1	Евакуаційні сходи	16,3
2	Глядацький зал	481
3	Сцена	221
4	Закулісся	234
5	Тех. приміщення	21,8
6	Хол	130
7	Евакуаційні сходи	14,3
8	Гримерка	17
9	Побутове приміщення для персоналу	34
10	Тех. приміщення	12
11	Репетиційна	67,3
12	Кабінет художника	29,2
13	Реквізиторська	33,4
14	Приміщення для зберігання апаратури	33,4
15	Світлотехнічна майстерня	33,4
16	Кабінет чергового механіка	33,4
17	Склад	33,8
18	Евакуаційні сходи	13,5
19	Зал для заходань	244
20	Бібліотека	30
21	Архів	30
22	Директор	37
23	Директор	16
24	Директор	12,8
25	Сту	40

Ситуаційна схема М 1:2000

Умовні позначення

- території проектованої будівлі
- території житлової забудови
- території громадської забудови
- проектована дорога
- озеленення
- зелені насадження
- водойма

Перспективні зображення

Фасад 1–15 М 1:200

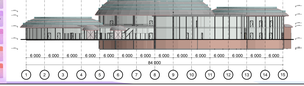

Фасад 15–1 М 1:200

Фасад А–3 М 1:200

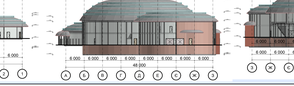

Фасад 3–А М 1:200

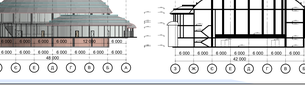

Розріз 1–1 М 1:200

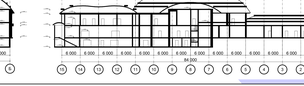

Розріз 2–2 М 1:200

					АРП-2020 ПЗ		
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата			
Розробив					Навчальна практика	Літ.	Аркуш
Перевірив					Архітектурно-планувальна організація будівель театрів на прикладі м. Суми		
Н. контр.						СумДУ, ФЕА, кафедра ДІТ	
Затвердив							